

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2022-03-22

Ärendenummer
NV-05894-16

Mark- och miljödomstolen
Umeå tingsrätt
mmd.umea@dom.se

Yttrande i mål nr M 1012-09 angående prøvotidsredovisning för verksamheten vid Rönnskärsverken, Skellefteå kommun

Naturvårdsverket har tagit del av aktbilagorna 760–764. Med anledning av domstolens kungörelse, aktbilaga 766, anför Naturvårdsverket följande.

1. Inställning och yrkanden

Naturvårdsverket motsätter sig på föreliggande material *att* de uppskjutna frågorna om åtgärder avseende kylvattensystemet och utsläpp till vatten av metaller avslutas, *att* den provisoriska föreskriften P4 upphävs och *att* slutligt villkor avseende utsläpp till vatten av metaller föreskrivs i enlighet med vad bolaget har yrkat. Inställningen kan komma att ändras om bolaget ger in efterfrågad utredning enligt nedan.

Naturvårdsverket yrkar att bolaget ska föreläggas att komplettera ingiven redovisning med följande:

- För identifierade möjliga åtgärder som kan förbättra kylvattensystemet bör anges **förväntad miljönytta** för respektive åtgärd och i förekommande fall bör **kostnader för respektive åtgärd redovisas**.
- Uppgift om **vilka utsläppspunkter** som det slutliga villkoret för utsläpp av metaller från **samtliga punktutsläpp** föreslås omfatta.
- Uppgift om **historiska samt förväntade maximala utsläpp** per reglerad parameter för respektive utsläppspunkt.

2. Grunder och utveckling av talan

En dom som innebär att tillstånd ges till en verksamhet ska i förekommande fall innehålla bestämmelser om bland annat de villkor om utsläpp, begränsningsvärden och bästa möjliga teknik som behövs för att hindra eller begränsa skadlig påverkan på grund av föroreningar liksom om utsläppskontroll med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod, 22 kap. 25 § miljöbalken. Av de allmänna hänsynreglerna följer bland annat att den som bedriver en verksamhet ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet, 2 kap. 2 § miljöbalken. Vidare att den som bedriver

en verksamhet ska utföra skyddsåtgärder, iaktta begränsningar och vidta försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön och att i yrkesmässig verksamhet använda bästa möjliga teknik, 2 kap. 3 § miljöbalken. Kraven gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem, varvid särskild hänsyn ska tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder, 2 kap. 7 § miljöbalken.

Kylvattensystemet

Bolaget fick i uppdrag att utreda och utvärdera effekterna av genomförda åtgärder enligt handlingsplanen för att förbättra kylvattensystemet vid Rönnskärsverken (U17).

Bolaget anger i redovisningen att åtgärder har genomförts som bedöms väsentligt minska spridningen av föroreningar till kylvattensystemet och att ytterligare riskreducerande åtgärder har identifierats som kan genomföras inom ramen för det ständigt pågående arbetet med att förbättra kylvattensystemet, i enlighet med villkor 28. Bland annat har tolv värmväxlare identifierats som utgör en förhöjd risk för utsläpp av förorenat kylvatten till recipient. För att reducera risken för miljöpåverkan från identifierade växlare rekommenderas i utredningen att de kompletteras med en skyddande mellankrets eller, i de fall det av utrymmesskäl inte är genomförbart, dubbelmantel.¹ Naturvårdsverket kan inte se att bolaget åtagit sig att genomföra åtgärden. Bolaget bör föreläggas att redovisa vilken miljönytta detta bedöms medföra och bör därtill ange något om vilka kostnader som är förknippade med åtgärden. Om bolaget har identifierat ytterligare möjliga åtgärder bör motsvarande uppgifter redovisas också för dessa. Det är annars inte möjligt att bedöma om bolagets förslag – som innebär att den uppskjutna frågan om åtgärder avseende kylvattensystemet avslutas utan villkor om att ytterligare åtgärder vidtas – är förenligt med de allmänna hänsynsreglerna och att vidare krav vore orimliga vid en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken. Utan uppgift om vilka utsläppsminskningar som möjliga och genomförda åtgärder i kylvattensystemet kan innebära är det inte heller möjligt att avgöra vilka begränsningar som är möjliga och rimliga att kräva för totala utsläpp till vatten.

Samtliga punktutsläpp

Bolaget yrkar att den uppskjutna frågan om utsläpp av metaller till vatten ska avslutas och föreslår ett slutligt villkor för utsläpp av metaller från samtliga punktutsläpp. En ändamålsenlig kontroll av villkoret kräver precisering av vilka utsläppspunkter som omfattas av villkoret. Naturvårdsverket saknar uppgift om detta och anser därför att bolaget bör föreläggas att inkomma med denna information. Uppgifterna lämnas förslagsvis genom att i tabell med tillhörande kartsnitt ange vilka utsläppspunkter som föreslås omfattas av villkoret. Uppgifterna ska även omfatta hur bolaget avser att kontrollera utsläppen, vilka parametrar som ska kontrolleras och punkternas läge.²

¹ Se Bolagets redovisning, bilaga 1, avsnitt 4.1.3.

² Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, dom 2020-09-16 i mål nr M 2033-07 m.fl. bifogas som exempel. Se bilaga 1 och 2 till domen.

Bolaget föreslår att de gränsvärden som gäller enligt den provisoriska föreskriften P4 ska fastställas i ett slutligt villkor, med undantag för gränsvärdet för kvicksilver som bolaget bedömer kan sänkas. Bolaget anger i redovisningen att den provisoriska föreskriften P4 som under prövotiden har reglerat verksamhetens punktutsläpp till vatten av metaller föreskriver utsläppsnivåer som bedöms rimliga och som kan innehållas även efter en produktionsökning.

Det framgår inte vad bolagets bedömning enligt ovan grundar sig på. Det är inte möjligt för en utomstående att bedöma om de föreskrivna nivåerna är rimliga utan uppgifter om utsläppspunkterna, vilka de faktiska utsläppen är och hur dessa förhåller sig till faktisk produktionsmängd. Bolaget bör också redovisa förväntade utsläpp vid full produktion. Naturvårdsverket konstaterar utifrån vad bolaget har redovisat i miljörapporten för 2020 att marginalerna mellan faktiska utsläpp och föreslagna gränsvärden är betydande. Därtill anger bolaget att åtgärder har genomförts som bedöms väsentligt minska spridningen av föroreningar till kylvattensystemet, vilket bör påverka vilka nivåer som är möjliga att innehålla. Dessutom har enligt redovisningen ytterligare riskreducerande åtgärder identifierats som kan genomföras inom ramen för det ständigt pågående arbetet med att förbättra kylvattensystemet. Detta är omständigheter som talar emot att de gränsvärden som gäller enligt den provisoriska föreskriften P4 ska fastställas i ett slutligt villkor. För att avgöra vilka begränsningar som är rimliga behövs dock kompletterande information om utsläppen från respektive utsläppspunkt och hur de förhåller sig till produktionsmängd.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Karin Dunér efter föredragning av handläggaren Elin Sieurin.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit miljöjuristen Liisa Seim Sehr.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Karin Dunér

Elin Sieurin

Kopia till:
(Endast externa kopior på den utgående skrivelsen)